

Haasteena osaajien rekrytointi; Digitalisaatio ajoneuvojen jälkimarkkinoiden toimissa -hanke

21.4.2022

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa aloitettiin syksyllä 2021 uusi projekti ajoneuvojen jälkimarkkinasektorin mikro- ja pk-yritysten avustamiseksi, huomioiden murrosvaihe ajoneuvokannassa ja -teknologiassa. Projektin nimeksi suunnittelun jälkeen vakiintui Digitalisaatio ajoneuvojen jälkimarkkinoiden toimissa ja projektiryhmässä on mukana tällä hetkellä konetekniikan koulutusohjelman henkilöstöä. Projektin on suunniteltu kestävä elokuun 2023 loppuun asti, ja sitä rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto. Tavoitteena projektilla on edistää kohderyhmän osaamista ja kilpailukykyä erityisesti uudet teknologiat ja ajoneuvojen digitalisaatio huomioiden. Projekti on jaettu neljään osatavoitteeseen:

- Yritysten digitaalisten osaamistarpeiden ja niiden kipupisteiden kartoittaminen,
- Jatkuvan oppimisen mallin kehittäminen
- Ajoneuvojen jälkimarkkinaan liittyvien koulutuspakettien kehittäminen sekä
- Koulutuspakettien pilotointiin alueen yritysten kanssa.

TE-toimistosta vauhtia rekrytointiin

Hankkeessa on järjestetty aiemmin työpaja, jossa kartoitettiin yritysten kokemia haasteita ajoneuvojen jälkimarkkinoiden toimissa. Työpajassa, kuten myös Suomen Autoteknillisen Liiton jälkimarkkinabarometrissä, nousivat esille suuret hankaluudet kykenevien työntekijöiden rekrytoinnissa. Hankkeen järjestyksessään toinen työpaja järjestettiin 16.12.2021. Osallistujia työpajassa oli 11 kappaletta yrityksistä ja 7 kappaletta SeAMKin henkilökunnasta. Työpajassa käsiteltiin uusien työntekijöiden rekrytointia ja erilaisia yhteistyömuotoja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Ensimmäisenä vuorossa oli Aki Ruotsala Etelä-

Pohjanmaan TE-toimistosta. Ruotsala avasi tilaisuuden raottamalla eri mahdollisuuksista mitä yrityksillä on rekrytointikanavien suhteen ja myös liiketoiminnan kehittämisen suhteen. TE-toimistolla on yritysavustajia, joille on vastuutettu eri alueita maakunnasta. Oman yritysavustajan yhteystiedot löytää parhaiten TE-toimiston nettisivuilta tai soittamalla info numeroon.

TE-toimistossa on myös lanseerattu niin sanottu yrityspalvelukeskus, joka palvelee yrityksiä niiden kaikissa elinkaaren vaiheissa. Ruotsala myös mainitsee, että jos yrityksellä on akuutti työntekijäpula, voi TE-Live olla tähän paras ratkaisu. TE-Livessä työnantaja luo asiantuntijan avustuksella avoimesta työpaikastaan videoinnin, jonka avulla saadaan parempi näkyvyys ja parempi mahdollisuus vaikuttaa työnantajamielikuvaan. Ruotsala avasi myös EURES verkoston toimintaa ja sitä, kuinka ulkomaalaisten työntekijöiden rekrytointiprosessi lähtee käyntiin. Kiinnostusta yleisössä herätti myös rekrykoulutus konsepti ja täsmäkoulutus toimii.

Ammatillinen koulutus yritysten apuna

Seuraavana puheenvuoron sai Juha-Matti Nieminen SEDU Lapuan yksiköstä. Nieminen on toiminut autoalan opetustehtävissä 2. asteen ammatillisessa oppilaitoksessa jo kymmenisen vuotta ja omaa vahvan näkemyksen siitä, miten opetus ja opiskelijat ovat ajansaatossa muovautuneet. Nieminen kertoi siitä, mitkä ovat opetuksen haasteet nyt ja tulevaisuudessa, kun mekaanikkoja koulutetaan. Tutkinnoissa ammattinimikettä aletaan jakamaan tehtäväkuvauksien mukaan. Tehtäväkuvauksia voivat olla esimerkiksi mekaanikko, diagnostiikkamekaanikko, raskaan kaluston mekaanikko ja niin edelleen. Yritysten kanssa SEDUn autoalalla on kiinteää yhteistyötä, työelämässä oppiminen on jo kiinteä osa nuoren opiskelijapolkua. Tämä niin sanottu tavoitteellinen oppiminen yrityksessä vaatii joustoa niin yrityksestä kuin oppilaitoksesta, opiskelijoiden osaaminen vaihtelee ja joskus voi olla haastavaa löytää työssäoppimispaikkoja Seinäjoen lähialueilta. Jos opiskelijatyövoiman tarvetta ilmenee, voi SEDUn opettajiin olla suoraan yhteydessä tiedustelua varten. Yleisössä asia herätti monia kysymyksiä ja keskustelu syntyi mukavasti. Yhtenä kommenttina nousi esille toivomus mahdollisimman yhtäjaksoisesta työssäoppimisesta.

Korkeakoulutuksen suomat mahdollisuudet

Ammatillisen opetuksen ja työssäoppimisesta keskustelun jälkeen siirryttiin ammattikorkeakoulun tuomiin mahdollisuuksiin työvoiman osalta. Puheenvuorossa oli Auto- ja työkonetekniikan Lehtori Hannu Ylinen SeAMK Tekniikan yksiköstä. Ylinen aloitti puheenvuoron kertomalla hieman auto- ja työkonetekniikan opetussuunnitelmasta ja siitä, miten ammatilliset aineet sijoittuvat opiskelijoiden opiskeluvuosille. Ylinen myös selvensi ajatusta siitä, miten yrityksen voivat hyötyä opiskelijoiden tekemästä työstä. Mahdollisuuksia oli useita, projektiopinnoissa opiskelijat voivat tehdä yrityksille erilaisia kehitys- ja tutkimusprojekteja itsenäisesti tai ryhmässä. Nämä projektit voivat olla esimerkiksi työturvallisuuteen liittyviä tai vaikkapa selvitystyötä uusien investointien tueksi.

Toinen vaihtoehto on ottaa insinööriopiskelija työharjoitteluun kolmannen lukuvuoden keväällä. Työharjoittelussa opiskelija voi tehdä niin mekaanikon kuin myös työvastaanottajan tai varaosamyyjän töitä.

Tehtäväkenttä voi olla hyvinkin monipuolinen ja yleisesti opiskelija hyötyy näistä kaikista tulevassa ammatissaan. Opinnäytetyöt ovat sitten hieman laajempia projekteja, joissa opiskelijat kehittävät yrityksen toimintoja tai tekevät hieman syvempää tutkimusta jostain yritykseen liittyvästä osa-alueesta.

Lopuksi työpajassa tehtiin pienryhmätehtävä, jossa mietittiin mitä ominaisuuksia, piirteitä, tietoja ja taitoja yritykset odottavat työntekijöillään olevan työnhakuvaiheessa. Yleisö jaettiin kolmeen eri ryhmään ja jokaisessa ryhmässä kirjurina toimi hanketyöntekijä. Ryhmässä ajatuksia haettiin niin mekaanikkojen kuin työnjohtajien ominaisuuksista ja mielipiteitä nousikin esille runsaasti. Mekaanikoilta ensisijaisesti kaivattiin oma-aloitteisuutta, ongelmanratkaisukykyä, ammattiosaamisen perusteita, yleistä siisteyttä ja intoa oppia uusia asioita. Työjohtajien kohdalla tärkeiksi asioiksi koettiin asiakaspalvelutaito, neuvottelutaito (pelisilmä), sosiaalisuus, organisointikyky, johtamistaito ja se, että osaa antaa palautetta. Yhteisesti myös pohdittiin sitä, mitä asioita voi työntekijä oppia jo töissä ollessaan. Pohdinnassa nousi esille esimerkiksi korjaamolaitteiden käyttäminen, testilaitteiden edistynyt käyttö, merkkikohtaiset asiat sekä työntekemisen tahti.

Keskustelua syntyi runsaasti kaikissa vaiheissa ja tuntuikin ettei aika riittänyt taaskaan täysin tyhjentävään työpajaan. Tästä on toki hyvä jatkaa seuraaviin työpajoihin ja uusien työpajojen aiheistakin syntyi hyvää keskustelua lopuksi. Yleisöstä tulikin ajatus uuden työpajan järjestämiseksi aiheesta jatkokouluttautumismahdollisuudet, jossa kartoitettaisiin mitä mahdollisuuksia yrityksillä on kohentaa mekaanikkojensa ammatillista osaamista.

Lue lisää hankeen kotisivuilta.

Jarno Arkko
Auto- ja työkonetekniikan lehtori
SeAMK